

Webinaari 16.5.2023: Tutkimustietovarannon tilannekatsaus tiedon tuottajille

Mitä: Tutkimustietovarannon webinaari tiedon tuottajille. Webinaarissa käydään läpi hankkeen etenemistä, kehityssuunnitelmaa sekä muita ajankohtaisia asioita.

Milloin: ti 16.5.2023 klo 14-16

Missä: Zoom-etäkokoushuone: <https://cscfi.zoom.us/j/61292307118?pwd=M0JRRkNhNTFZESHhYUICy3htYnZFQT09>

Webinaarin esityskalvot: [TTV_webinaari_kalvot_2023-05-16.pptx](#)

Tallenne: https://video.csc.fi/media/t/0_32sfikf2

Tutkimusta koskevien tietojen tuottaminen tutkimusorganisaatioista tutkimustietovarantoon – mitä tietoja, miten ja milloin? Yliopistot, ammattikorkeakoulut ja tutkimuslaitokset tuottavat tietovarantoon mm. julkaisujensa, tutkimusaineistojensa, tutkimusinfrastruktuuriensa tietoja sekä omia tiedeuutisiaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy kutsuvat tutkimustietovarantoon tietoa tuottavien organisaatioiden asiantuntijat webinaariin, jossa esitellään tilannetietoa hankkeen etenemisestä. Webinaarissa käydään läpi myös tutkimustietovarannon [Tiedejatutkimus.fi](#)-portaalin uusia päivityksiä sekä tulevia suunnitteilla olevia uusia ominaisuuksia. Webinaarin aikataulu on alustava.

Webinaariin ei tarvitse ilmoittautua. Webinaari tallennetaan.

Ohjelma

Kellonaika	Ohjelma
14:00-14:15	Katsaus tutkimustietovarannon kehitykseen
14:15-14:30	Tietojen toimittaminen tutkimustietovarantoon
14:30-15:00	Tutkimustietovarannon tietojen hyödyntäminen
15:00-15:20	Tutkimusinfrastruktuurit tutkimustietovarannossa
15:20-15:40	GraspOS-hanke: monimuotoisuutta tutkimuksen arviointiin
15:40–16:00	Aikaa kysymyksille ja keskustelulle

Muistio:

Katsaus tutkimustietovarannon kehitykseen (Sonja Sipponen, CSC)

- Palautteissa korostettiin kattavien hakutoiminnallisuuksien tärkeyttä asiantuntijoiden löydettävyydessä.

Tietojen toimittaminen tutkimustietovarantoon (Sonja Sipponen, CSC)

- Sivulla <https://wiki.eduuni.fi/x/FyBADw> (kohta 5.) saatavilla mallilauseet, joita voi hyödyntää organisaation omassa tietosuojaselosteessa.

Tutkimustietovarannon tietojen hyödyntäminen (Sonja Sipponen, CSC)

- Rahoitushakujen osalta tietojen toimittamisen rakentaminen Rimber- rahoituksenhallintajärjestelmän kanssa parhaillaan työn alla.
- Uutisista koottu RSS syöte saatavilla näytettäväksi esimerkiksi organisaation omilla sivuilla. Lisätietoa tiedejatutkimus@csc.fi
- Kysyttiin, tuleeko esim. yliopiston alaisen tutkimusyksikön saada tiedotteensa ensin organisaation uutisvirtaan. Vastattiin, että uutisfeedin mukana on oltava Y-tunnus, jolloin tutkimusyksikön uutiset näkyisivät TTV:ssä katto-organisaation alla. Mahdollisen erillisen RSS-syötteen haravoinnista pyydetään olemaan yhteydessä tiedejatutkimus@csc.fi
- Kommentoitiin, että koottuja tietoja ei saada toimitettuja, kun nimikkeet ovat muuttuneet. Todettiin, että tapauksen selvittelyä jatketaan julkaisutiedonkeruun puolella.
- Kysyttiin, onko Justuksessa jatkossa tutkijan itse mahdollista tallentaa laajennettuja tutkijatietoja. Vastattiin, että mahdollinen tuleva kehityskohde. Ominaisuuden tarvetta voisi organisaatioissa miettiä ja syksyllä jatketaan keskustelua Justus-yhteyshenkilökokouksissa.
- Kysyttiin, voiko tutkimusorganisaatio esittää omien tutkijoiden tietoja omilla julkisilla sivuillaan kysymällä luvan OKM:ltä. Vastattiin, että Tutkijan tiedot -kokonaisuuden tiedot saa vain tutkijan omalla suostumuksella. Palvelu on rakennettu suostumushallinnan pohjalta.
- Kysyttiin, onko julkaisutietojen hyödyntäminen rajapinnan kautta yksinkertaisempaa. Vastattiin, että myös julkaisutietojen hakemiseen on oikeus kaikilla tutkimustoimijoiksi todetuilla. Riittää, että kertoo OKM:lle mihin tutkimukseen liittyvään tehtävään tietojen käyttö liittyy ja mainitsee käyttötarkoituksen.
- Kysyttiin, minne kaikkialle tietoja välitetään. Vastattiin, että tällä hetkellä tietoja ei tällä hetkellä juuri välitetä eteenpäin. Julkaisutiedot välitetään OpenAIReen.
- Kysyttiin, onko "säätöön säännöissä" esimerkki vai tarkka raja. Vastattiin, että esimerkki. Perustelut ovat organisaatiokohtaisia.
- Kysyttiin linkitetyn datan suunnittelusta, sekä onko ttv:n tietokanta graafi- vai relaatiotietokanta. Vastattiin, että käytössä on relaatiotietokanta, johon kuitenkin tallennetaan graafitietoa, jossa toisiinsa linkittyvät tutkimusobjektit muodostavat graafin. Tutkimusobjektit tunnustetaan PIDeillä (eli pysyvillä tunnisteilla), ja TTV kerää ainoastaan viittauksia PIDeillä identifiointiin objekteihin. Tällä hetkellä graafitietoa kerätään TTV:n

tutkimusobjekteista. Graafitietoa ei vielä ole kovin kattavasti, lähteiden vähydestä johtuen. Julkaisuiden välisiä viitteitä ei kerätä, mutta esimerkiksi FAIRDATA:n aineistoista on mahdollista saada viittauksia rahoituspäätöksiin ja julkaisuihin, ja tämän tehostamisen eteen tehdään töitä. Esimerkiksi Dataciten PIDgraphia ja OPENAiren research Graphia kartoitetaan potentiaalisina tietolähteinä näille tiedoille.

- Lisäksi kysyttiin, että mikäli käytössä on graafitietokanta, niin onko suunnitelmassa käyttää SPARQL kyselypistettä. Vastattiin, että asiasta on alustavasti keskusteltu. Muistioon lisätty tarkennus: alustavasti suunniteltu käsiteannotaatioiden (semanttinen haku) vientiä triplet kantaan, johon voitaisiin tehdä SPARQL endpoint.
- Kysyttiin, onko käyttöliittymään tulossa mahdollisuus eksportoida viitteitä esim. RIS-muotoon. Vastattiin, että toive on huomioitu, mutta tarkempaa aikataulua ei ole vielä tiedossa.

Tutkimusinfrastruktuurit tutkimustietovarannossa (Walter Rydman, CSC)

- Osallistujia pyydettiin kertomaan kuinka kattava kokonaiskuva on organisaation itse ylläpitämistä tutkimusinfrastruktuureista. Osassa tiedettiin että on, tai tiedettiin että kokonais kuvan kerääminen on valmisteilla, mutta kaikki osallistajat eivät tienneet oman organisaationsa tilannetta. Vastauksissa kommentoitiin myös sitä, että määritelmät saattavat olla hieman eri organisaatioiden välillä. Todettiin, että sanastotyössä ainakin on valmisteltu.
- Kysyttiin, miten infrat käytännössä liitetään julkaisutietoihin. Vastattiin, että mikäli linkitys halutaan tuoda julkaisuiden mukana, on julkaisutiedonkeruussa mahdollista jo nyt toimittaa tieto julkaisuun liittyvästä infrasta. Tietomallin määrittelyä tullaan kuitenkin tarkentamaan ja asiaan palataan ensi syksynä.
- Kysyttiin, onko tälle työlle asetettu minkäänlaista aikataulua. Vastattiin, että kesälomien jälkeen aloitus.
- Kommentoitiin, että uudistus on hyvä ja tarpeellinen. Tietomallin tarkentuessa tutkimusorganisaatioilta olisi hyvä kerätä kommentit, jotta tiedot ovat varmasti yhteensopivia.

GraspOS-hanke: monimuotoisuutta tutkimuksen arviointiin (Laura Himanen, CSC)

- Osallistujilta kysyttiin, pitäisikö avoin tiede huomioida paremmin Tiedeajatutkimus.fi:ssä. Vastaus oli yksimielisesti "kyllä".
- Osallistujilta kysyttiin, miten avoin tiede voitaisiin huomioida paremmin Tiedeajatutkimus.fi:ssä. Vastauksina mainittiin avoin rajapinta ja yhteistyö avoimdata.fi-palvelun kanssa. Julkaisuista olisi mukava saada helposti tietoa kokonaisuudessaan, esimerkiksi kuinka monta prosenttia niistä on avoimia. Tällä hetkellä vaatii paljon klikkailua ja lukema painuu liian alas. Toivottiin myös, että termistöä mietitään huolella.
 - Kerrottiin, että avoimeen rajapintaan ja -portaaliin liittyviä kysymyksiä on käsitelty aika kattavasti myös tutkimustietovarantolain valmistelun yhteydessä (https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_177+2021.aspx)
- Kysyttiin, onko esimerkkiä sellaisesta tuotoksesta tai aktiviteetista, mitä ehkä tullaan määrittelemään GraspOS-hankkeessa (millaista tietoa siis haetaan).
 - Kysymykseen on toistaiseksi hankala vastata konkreettisesti, koska ollaan vasta niin alkuvaiheessa. Tavoitteena on pystyä mm. tuottamaan laadullisia tai määrällisiä indikaattoreita liittyen vähemmän seurattuihin avoimen tieteen aktiviteetteihin (vrt. julkaisujen avoimuus ja datan avaaminen), mikä edellyttää tietenkin riittävän kattavaa tietopohjaa, jota ei ole vielä olemassa. Ko. kehittämistyössä otetaan huomioon olemassa olevat tarpeet, joita kartoitetaan 9 pilottitapauksen avulla, joten indikaattoreita tai tietoja vain niiden itsensä takia ei olla tuottamassa.

Kysymykset ja keskustelu

- Osallistujilta kysyttiin, mikä oli hyödyllisintä webinaarissa. Vastauksina mainittiin kyselymahdollisuudet, kokonaiskatsaus, infrakatsaus, vastuullinen arviointi ja kehityksen etenemisen seuraaminen, GraspOS-hanke ja kyselymahdollisuudet
- Osallistujilta kysyttiin, mistä tutkimustietovarannon kokonaisuudesta he haluaisivat kuulla tarkemmin. Eniten ääniä saivat tutkimusaineistot sekä kansainväliset yhteydet (esim. liittyvät EU-hankkeet, OpenAIRE, EOSC).

Menti-kyselyn tulokset

Webinaari 16.5.202...on tuottajille.pdf